

**Porovnanie súčasnej spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ,
jej strednodobej revízie z júla 2002
a nových návrhov na reformu z januára 2003**

Plodiny na ornej pôde

	Súčasná situácia	Strednodobá revízia z júla 2002	Návrhy na reformu z januára 2003
Obilniny	Intervenčná cena 101,31 €/t. Priame platby 63 €/t násobené referenčnou hektárovou úrodou. Mesačné prírastky intervenčnej ceny (v siedmich krokoch po 0,93 €/t).	Konečné zníženie intervenčnej ceny o 5% (z 20% navrhnutých v Agende 2000) na 95,35 €/t. Nárast priamych platieb na 66 €/t; zrušenie väzby na objem produkcie. Zrušenie mesačných prírastkov.	Bez zmeny. Zrušenie dotácií na produkciu škrobov a niektorých z nich vyrobených produktov.
Raž	Intervencia na raž na všeobecnej úrovni intervencie na obilniny.	Zrušenie intervencie na raž.	Bez zmeny.
Tvrdá pšenica	Špecifická doplnková platba: - 344,5 €/ha v tradičných oblastiach - 138,9 €/ha v oblastiach s ustálenou produkciou. V rámci limitu maximálnej garantovanej výmery. Doplnkové platby v závislosti od využívania certifikovaných osív.	Zrušenie väzby medzi podporou a objemom produkcie a znižovanie doplnkových platieb počas troch rokov na: - 250 €/ha v tradičných oblastiach, - 0 €/ha v oblastiach s ustálenou produkciou. Zavedenie prémie za kvalitu 15 €/t, v závislosti od minimálnych kritérií kvality, na základe kontraktu.	Bez zmeny. Prémia 40 €/ha v tradičných oblastiach, v rámci maximálnej garantovanej výmery, podmienená využitím určitého množstva odrôd certifikovaných osív vybraných vzhľadom na ich kvalitu na produkciu pšeničnej múky (krupica) a cestovín.
Olejniny	Vyrovnanie platieb na výmeru olejnin a obilnín.	Žiadne špecifické opatrenia. Zvýšenie priamej podpory na 66 €/t, zrušenie väzby na objem produkcie.	Bez zmeny
Plodiny s vysokým obsahom bielkovín	Špecifická doplnková platba 9,5 €/t násobená referenčnou hektárovou úrodou.	Stanovená doplnková platba 55,57 €/ha (9,5 €/t x priemerná referenčná hektárová úroda v oblastiach, kde sa pestujú plodiny s vysokým obsahom bielkovín).	Bez zmeny. Stanovená maximálna garantovaná výmera 1,4 mil. ha.

Ostatné plodiny

	Súčasná situácia	Strednodobá revízia z júla 2002	Návrhy na reformu z januára 2003
Ryža	<p>Intervenčná cena 298,35 €/t (nelúpaná ryža).</p> <p>Priama platba 52,65 €/t x referenčná hektárová úroda, poskytovaná na hektár, v rámci maximálnej garantovanej výmery.</p>	<p>50% zníženie intervenčnej ceny na 150 €/t, povolenie súkromného skladovania.</p> <p>V prípade poklesu cien na trhu pod 120 €/t sa zavedie špecifický ochranný mechanizmus.</p> <p>Kompenzačné platby 177 €/t, z čoho 75 €/t poskytovaných ako špecifická platba na plodiny (modrá skrinka) a 102 €/t zahrnutých v novej jednotnej poľnohospodárskej platbe.</p> <p>Národné maximálne garantované výmery stanovené ako priemer za roky 1999-2001 alebo súčasná maximálna garantovaná výmera - čo je nižšie.</p>	Bez zmeny
Škrobové zemiaky	<p>Opatrenia pre producentov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minimálna cena 178,31 €/t, - platba 110,54 €/t. 	Zrušenie väzby medzi platbou a objemom produkcie.	<p>Platby producentom: 50% viazané a 50% neviazané na objem produkcie.</p> <p>Zrušenie minimálnej ceny škrobových zemiakov a refundácií na produkciu škrobu.</p>
„Carbon Credit“	Režim pestovania plodín na nepotravinárske účely na pôde vyňatej z obrábania (vyžaduje sa kontrakt so spracovateľom).	<p>45 €/ha pre energetické plodiny (vyžaduje sa kontrakt so spracovateľom).</p> <p>Maximálna garantovaná výmera 1,5 mil. ha pridelená členskými štátmi.</p>	<p>Bez zmeny.</p> <p>Max. garantovaná výmera v EÚ-15, bez pridelovania členskými štátmi.</p>
Sušené krmivo	<p>Priame platby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 68,83 €/t pre dehydrované krmivo, - 38,64 €/t pre krmivo sušené na slnku. 	<p>Rozdelená podpora (50:50) prostredníctvom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „neviazanej“ príjmovej platby pre farmárov (obálka 160 mil. €) - jednotného maximálne garantovaného množstva + degresívna podpora 33 €/t. 	<p>Bez zmeny okrem upresnení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poskytnutá podpora farmárom podľa dodávok a národných garantovaných množstiev, - jednotný systém podpory ponechaný na 4 roky, klesajúca podpora, - zrušenie 5% „franšízy“.
Orechy	<p>Mnohoročné rozvojové plány ohľadom kvality a marketingu, realizované producentskými skupinami.</p> <p>Špecifické opatrenia zrušené v roku 1996, avšak s možnosťou pokračovania plánov až do skončenia ich platnosti (10 rokov), platnosť posledných plánov končí v roku 2006/2007.</p> <p>Ďalej už žiadne špecifické podporné opatrenia.</p>	<p>Paušálna platba 100 €/ha s možnosťou navýšenia členskými štátmi do 109 €/ha.</p> <p>Max. garantovaná výmera 800 000 ha.</p> <p>Oblasti spadajúce pod plány aktívneho rozvoja bez nároku na novú podporu.</p>	Bez zmeny.

Živočišne produkty

	Súčasná situácia	Strednodobá revízia z júla 2002	Návrhy na reformu z januára 2003
Hovädzie mäso	<p>Základná cena 2 224 €/t, s možným súkromným skladovaním na úrovni 103% tejto ceny. Intervenčná úroveň záchranej siete 1 560 €/t.</p> <p>Platby na počet kusov stáda: 150 € na býčky (dve platby), 210 € na býky za rok a 200 € za rok na kravy bez trhovej produkcie mlieka.</p> <p>Prémia za porážku 80 € (býky, býčky, kravy) a 50 € (teľatá).</p> <p>Kritériá nároku: do 1,8 DJ/ha (od 1.1. 2003, dovtedy 1,9 DJ), limit na počet 90 ks (s derogáciou)</p> <p>Extenzifikačná prémie: 100 €/prémia (zaťaženosť pasienka 1,4 DJ/ha).</p> <p>Ostatné možnosti pre členské štáty: 80 €/prémia pri zaťaženosti pasienka pod 1,4 DJ/ha a 40 € pri zaťaženosti 1,4 – 1,8 DJ/ha.</p> <p>Národná obálka (rozpočet).</p>	<p>Nepredpokladajú sa žiadne špecifické opatrenia, avšak sa predpokladá väčší vplyv zrušenia väzieb medzi platbami a objemom produkcie.</p> <p>Zníženie motivačných prostriedkov zameraných na intenzívnu produkciu hovädzieho mäsa (zrušenie väzby medzi platbami a objemom produkcie).</p> <p>Sprísnenie podmienok „krížovej zhody“ vrátane podmienok hospodárenia na pôde.</p> <p>Posilnenie kvality a podpory produkcie mäsa s ohľadom na životné prostredie prostredníctvom II. piliera.</p> <p>Poskytovanie exportných dotácií na živé zvieratá len na základe oprávnených požiadaviek a v súlade s požiadavkami welfare zvierat.</p>	<p>Bez zmeny.</p> <p>Pôda určená na trvalé pasienky 31. 12. 2002 musí byť udržaná v tomto stave (v súlade so správnym postupom hospodárenia).</p> <p>Bez zmeny.</p>

Mliekarstvo	<p>Kvótový režim platný do roku 2008.</p> <p>Od roku 2005/2006 znižovanie intervenčnej ceny o 15%.</p> <p>Od r. 2005/2006 zvýšenie prémie na kravy z 5,75 €/t na 17,24 €/t kvóty plus dodatočná platba (navýšená prémie a/alebo platba na výmeru).</p> <p>Celkové zvýšenie kvóty o 2,39% (prvé zvýšenie v roku 1999 – 2001 pre Španielsko, Taliansko, Grécko a Írsko a od roku 2005-2007 pre ostatné členské štáty).</p>	<p>Štyri možnosti zahrňujúce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokračovanie opatrení Agendy 2000 do r. 2015, - prístup podľa Agendy 2000 s ďalším znížením ceny (-15% pre maslo a -5% pre sušené odstredené mlieko) a zvýšenie kvóty (+3%), - zavedenie dvojúrovňového režimu kvót, - odstránenie kvóty s poklesom intervencie o 25%. 	<p>Kvóty zachované do r. 2014/2015.</p> <p>Posunutie Agendy 2000 o rok skôr (= zníženie ceny o 15%, kompenzované priamymi platbami, špeciálna kvóta) s asymetrickým znížením ceny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - o 3,5% pre sušené odstredené mlieko, - o 7% pre maslo. <p>V rokoch 2007 a 2008 ročné zvýšenie kvót o 1% a adekvátne zvýšenie platieb.</p> <p>Priame platby neviazané na produkciu (2004).</p> <p>Hranica pre intervenciu masla: nad 30 000 t/rok skupovanie tendrom.</p>
--------------------	--	---	--

Zrušenie väzby medzi platbou a produkciou

	Súčasná situácia	Strednodobá revízia z júla 2002	Návrhy na reformu z januára 2003
Rozsah	<p>Rôzne prémie v rastlinnej výrobe spojené s produkciou špecifických plodín.</p> <p>Čiastočné zrušenie väzby medzi platbami a objemom produkcie len vzhľadom na vyrovnanie platieb na obilniny a olejniny.</p> <p>Prémia na zvierá podmienená požiadavkou produkcie hovädzieho mäsa alebo mliečnych produktov.</p>	<p>Jednotná poľnohospodárska príjmová platba neviazaná na produkciu zahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obilniny, olejniny, ľan, konope, ľanové semeno (základná podpora 66 €/t), - doplnok na tvrdú pšenicu (znižený na 250 €/t), - škrobové zemiaky, - strukoviny na zrnó, - ryža (102 €/t), - sušené krmivo (nové), - hovädzie mäso, - ovce, - od r. 2004/2005 mlieko. <p>Nasledujúce platby nie sú zahrnuté:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prémie na kvalitu tvrdej pšenice, - doplnok na plodiny s vysokým obsahom bielkovín (55,57 €/t), - špecifické platby na plodiny - pre ryžu (75 €/t), - ľan, konope (spracovatelia), - zemiakový škrob (spracovatelia), - sušené krmivo (spracovatelia, 33 €/t, prechodné). <p>Ovocie a zelenina sú vyňaté.</p>	<p>Navrhované opatrenie je zachované s nasledovnými úpravami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - platby na mlieko od roku 2004 (rozpočtový rok 2005). - 50% podpory neviazanej na produkciu na škrobové zemiaky, - je zahrnutá podpora pre osivá, - sú zahrnuté určité regionalizované podpory. <p>K základnej regulácii sú pridané celkové sumy podpory, podmienky a limity členských štátov.</p> <p>Vyňaté sú len trvalé plodiny; ovocie a zelenina na ornej pôde nie sú viac vyňaté.</p>
Referenčné obdobie		Nešpecifikované	<p>r. 2000, 2001, 2002</p> <p>Národná rezerva v prípade nepredvídaných okolností (vyššej moci – tzv. force majeure) a vstupu nových farmárov.</p>

	Súčasná situácia	Strednodobá revízia z júla 2002	Návrhy na reformu z januára 2003
Vyňatie pôdy z obrábania	Pre plodiny na ornej pôde 10% vyňatie pôdy z obrábania, s vylúčením farmárov produkujúcich ročne menej ako 92 ton obilnín (vypočítané na základe referenčných úrod).	Udržanie individuálnej historickej povinnosti vynímania pôdy z obrábania (na základe požiadavky 10% vyňatia), avšak na dlhodobom (10 rokov) základe bez rotácie. Zrušenie režimu pestovania plodín na nepotravinárske účely na pôde vyňatej z obrábania.	Bez zmeny okrem: - z povinnosti vyňať pôdu z obrábania (ako podmienky na získanie platby neviazanej na produkciu) sú vyňaté farmy s výmerou menej ako 20 ha a pôda obhospodarovaná organickým spôsobom, - nerotačné vyňatie pôdy z obrábania; rotačné v prípade environmentálnych dôvodov. Závazok sa týka príslušnej pôdy.
Ustanovenie a prevod práv		Jednotná poľnohospodárska platba môže byť rozdelená na nárokové práva k platbe spojenej s pôdou. Prevod nárokových práv nastane paralelne s prevodom pôdy.	Opatrenia na ustanovenie práv. Definícia pôdy, na ktorú sa vzťahuje nárok na platbu neviazanú na produkciu. Disponovanie právami nevzťahujúcimi sa na pôdu (určité prémie na zvieratá). Prevod nárokových práv s pôdou alebo bez pôdy. Pravidlá kontroly (Integrovaný administratívny a kontrolný systém).
Možnosti		Členské štáty môžu meniť úroveň podpory v rámci určitých limitov.	Stanovenie stropov pre členské štáty. Možné zrušenie väzby medzi platbou a produkciou na regionálnej úrovni (spoločné princípy) a poskytovanie priemernej platby neviazanej na produkciu na plodiny, na ktoré sa v súčasnosti nevzťahujú priame platby.

Ostatné horizontálne opatrenia

	Súčasná situácia	Strednodobá revízia z júla 2002	Návrhy na reformu z januára 2003
Degresia a modulácia	<p>Dobrovoľná redukcia priamych platieb do výšky 20%.</p> <p>Neminuté prostriedky zostávajú v členskom štáte na pokrytie sprievodných opatrení.</p>	<p>Dynamická modulácia 3% ročne až do celkovej redukcie 20%.</p> <p>„Franšíza“ 5 000 € na každú farmu je vylúčená z redukcie. Členské štáty môžu ďalej vyňať z redukcie 3 000 € na každú pracovnú jednotku nad dvoch pracovníkov.</p> <p>Úspory presunuté do rozpočtu EÚ na rozvoj vidieka (akékoľvek opatrenie). Distribučný kľúč je založený na poľnohospodárskej výmere, zamestnanosti v poľnohospodárstve a prosperite.</p> <p>„Capping“ 300 000 € na farmu, úspory ponechané v danom členskom štáte.</p>	<p>Modulácia uplatňovaná od roku 2006 do r. 2012. Stanovenie ročnej miery redukcie od 1% v roku 2006 do 19% v roku 2012.</p> <p>Zavedenie progresívnej a diferencovanej miery redukcie podpory. Uplatnenie „franšíz“ do 5 000 €; od 5 000 do 50 000 € stredná miera a nad 50 000 € plná miera redukcie (pozri priloženú tabuľku).</p> <p>Zvýšená časť modulácie (z 1% v roku 2006 na 6% v roku 2012) presunutá do rozpočtu EÚ na rozvoj vidieka (distribučný kľúč). Zvyšok na financovanie nových reforiem SPP.</p> <p>Zrušenie „capping“ vo výške 300 000 €.</p>
„Križová zhoda“	<p>Dobrovoľné využitie redukcii priamych platieb v rámci uplatnenia environmentálnej legislatívy a tzv. špecifických environmentálnych požiadaviek.</p>	<p>Povinná „križová zhoda“ (na celej farme).</p> <p>Priame platby za rešpektovanie právnych noriem (životné prostredie, potravinová bezpečnosť a welfare zvierat) a udržiavanie dobrého stavu pôdy.</p>	<p>Čiastočná alebo celková redukcia priamych platieb v prípade nerešpektovania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - záväzkov vyplývajúcich z asi 40 legislatívnych noriem platných priamo na úrovni farmy (minimálny zoznam + ostatné na žiadosť členských štátov), - vhodné postupy hospodárenia (spoločný rámec), - udržiavanie trvalých pasienkov.
Poľnohospodárske audity	<p>V rámci balíka na rozvoj vidieka možno rozhodovať o vytváraní (nie fungovaní) systémov certifikácie.</p>	<p>Poľnohospodárske audity povinné pre všetky farmy získavajúce viac ako 5 000 €.</p> <p>Audity budú skúmať všetky relevantné materiálové toky a postupy na farme.</p> <p>Finančná podpora pokrývajúca náklady farmárov je možná v rámci rozvoja vidieka.</p>	<p>Zohľadnenie poradenskej úlohy systému (teraz nazvaný Poľnohospodársky poradenský systém).</p> <p>Povinná účasť fariem získavajúcich viac ako 15 000 € priamych platieb alebo s ročným obrátom vyšším ako 100 000 €.</p> <p>Bez zmeny.</p>

Rozvoj vidieka (doplnok k zjednodušeniu určitých súčasných opatrení)

	Súčasná situácia	Strednodobá revízia z júla 2002	Návrhy na reformu z januára 2003
Kvalita potravín	<p>Investičná podpora v prospech kvality potravín, vrátane stanovenia systémov certifikácie, prístupná v rámci plánov na rozvoj vidieka.</p> <p>Podpora určitých komodít podliehajúcich dvom horizontálnym režimom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pre internú a - pre externú podporu. 	<p>Zavedenie kapitoly „Kvalita potravín“ ako nového „sprievodného opatrenia“, ktoré zahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povzbudenie farmárov k účasti na zabezpečovaní kvality a v systémoch certifikácie, - podpory producentných skupín v oblasti zabezpečovania kvality, geografického označovania a organického hospodárenia. <p>Opatrenia prvého piliera len na externú podporu.</p>	<p>Stanovenie stropov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opatrenia týkajúce sa kvality: max. podpora pre farmára 1 500 €/rok v priebehu 5 rokov. - verejná podpora do 70% predpokladaných nákladov. <p>Výber implementácie je ponechaný na členské štáty a /alebo regióny.</p> <p>Bez zmeny.</p>
Welfare zvierat	<p>Len regulačné opatrenia (Generálny direktoriát EK pre zdravie a ochranu spotrebiteľa)</p>	<p>Zároveň nové opatrenia o welfare zvierat porovnateľné s agroenvironmentálnymi opatreniami.</p> <p>(Krytie vzniknutých nákladov a ušlého zisku farmárov, ktorí sa zaviažu plniť uvedené právne normy)</p>	<p>Bez zmeny.</p> <p>Stanovenie max. 500 € na dobytčiu jednotku.</p>
Agroenvironmentálna oblasť	<p>Výška súčasnej podpory:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 75% v oblastiach Cieľa 1, - 50% v ostatných oblastiach. 	<p>Zvýšenie intenzity podpory pre agroenvironmentálne opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 85% v oblastiach Cieľa 1, - 60% v ostat. oblastiach. 	<p>Žiadne zvýšenie miery spolufinancovania Spoločenstva.</p>

Dodržiavanie noriem	<p>Žiadne motivačné opatrenie.</p>	<p>Podpora vo forme poľnohospodárskych paušálnych platieb farmárom na pokrytie nákladov súvisiacich s auditom.</p> <p>Dočasná a degresívna podpora (max. 200 €/ha) farmárov na pomoc pri implementácii právnych noriem, keď pravidlá EÚ neboli prevedené do národnej legislatívy.</p> <p>Neuplatniteľné tam, kde boli normy už transponované do národnej legislatívy.</p>	<p>Verejná podpora do výšky 80% nákladov farmárov prvýkrát participujúcich v systéme, maximálne 1 500 €.</p> <p>Maximálne 10 000 € na farmu.</p>
----------------------------	------------------------------------	---	--

Príloha

Degresia a modulácia: Percento redukcie priamych platieb

A: Degresia

B až D: Podľa výšky priamych platieb

E: Určené do rozpočtu na rozvoj vidieka

F: Určené na financovanie budúcich potrieb trhu

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A	% celkovej redukcie priamych platieb	1	4	12	14	16	18	19
% redukcie uplatňované vzhľadom na výšku príjmu priamych platieb na farmu								
B	od 1 do 5 000 €	0	0	0	0	0	0	0
C=(A+E)/2	od 5 001 do 50 000 €	1	3	7,5	9	10,5	12	12,5
D=A	nad 50 000 €	1	4	12	14	16	18	19
Z toho % priamych platieb určených na rozvoj vidieka								
E	od 5 001 do 50 000 €	1	2	3	4	5	6	6
	nad 50 000 €	1	2	3	4	5	6	6
Z toho % priamych platieb určených na financovanie budúcich potrieb trhu								
C-E	od 5 001 do 50 000 €	0	1	4,5	5	5,5	6	6,5
D-E	nad 50 000 €	0	2	9	10	11	12	13

Zdroj: http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/mtr/index_en.htm

Ústav vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo

Samova 9, 950 10, Nitra, www.uvtip.sk
informačné stredisko pre Európsku úniu
www.uvtip.sk/iseu, email: iseu@uvtip.sk, Tel.: 037/8510 032

február 2003